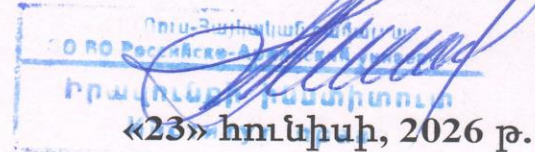

«Ռուս-Հայկական համալսարան» բարձրագույն կրթության
միջպետական կրթական կազմակերպություն

Հաստատում եմ
Իրավունքի Ինստիտուտի տնօրեն
Քալաշյան Մ. Ա.

«23» հունիսի, 2026 թ.

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի

Ամբիոն՝ Քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության իրավունքի

Հեղինակ՝ Ի.գ.դ., պրոֆեսոր Ս.Շ. Ծաղիկյան

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության
հիմնախնդիրները

Մասնագիտություն՝ 042101.00.7 «Իրավագիտություն»

Կրթական ծրագիր՝ 042101.04.7 «Քրեական իրավունք և դատավարություն»

Դասընթացի անոտացիա

Պաշտոնատար անձանց կողմից կատարվող հանցանքներն էական վնաս են հասցնում սոցիալական կարևորագույն այնպիսի արժեքների, ինչպիսիք են պետության տնտեսությունը, պետական ապարատի և արդարադատության համակարգի նորմալ կենսագործունեությունը, պետական իշխանության հեղինակությունը և այլն: Պաշտոնական լիազորությունների չարաշահումը կամ անցումը, կաշառակերությունը, ձեռնարկատիրական գործունեությանն ապօրինի մասնակցելը, պաշտոնական կեղծիքը, որոնք պետական ծառայության դեմ ուղղված առավել վտանգավոր և տարածված հանցագործություններն են, հանդիսանում են նաև հանցավոր կոռուպցիայի հիմնական դրսևորումներից: Բացի այդ, պաշտոնատար անձանց կողմից կատարվող հանցանքները պայմաններ են ստեղծում այլ ծանր հանցագործությունների համար, խախտում են սոցիալական արդարությունը, նպաստում են անպատժելիության մթնոլորտի ձևավորմանը: Քննարկվող հանցագործությունների դեմ պայքարի գործում, անկասկած, առաջնային նշանակություն ունեն դրանց կանխմանն ուղղված սոցիալ-տնտեսական, կազմակերպակառավարչական, քաղաքական, իրավական, գաղափարախոսական բնույթի միջոցառումները: Այս առումով չի կարելի թերագնահատել նաև քրեաիրավական պայքարի նշանակությունը:

Պետական իշխանության, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում ծառայության շահերի դեմ ուղղված առավել տարածված և վտանգավոր հանցագործություններից են պաշտոնական լիազորությունների չարաշահումը և անցումը, կաշառք ստանալը, տալն ու կաշառքի միջնորդությունը:

Հայաստանի Հանրապետության պաշտոնական վիճակագրությունը վկայում է, որ վերջին տասը տարիներին նկատվում է դրանց թվի կայուն աճ: Բացի այդ, նշված հանցավոր արարքների տեսակարար կշիռը պետական իշխանության դեմ ուղղված հանցագործությունների կառուցվածքում բավականին մեծ է:

Հարկ է նշել նաև, որ հայաստանյան իրավակիրառ պրակտիկայի ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ դատական, դատախազական և քննչական մարմինների ներկայացուցիչները որոշակի բարդություններ են ունենում պաշտոնատար անձանց կողմից կատարվող հանցանքները բացահայտելու առումով:

Նմանատիպ հարցերի քննարկմանն է կոչված սույն դասընթացը, որի յուրացման համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել դասընթացին վերաբերող պարտադիր և լրացուցիչ գրականությունը:

2.Դասընթացի նպատակը և խնդիրը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիմնարար մակարդակով ծանոթացնել պետական ծառայության դեմ ուղղված կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության մեթոդիկայի հետ, ինչպես նաև նպաստել ուսանողների մոտ կրիմինալիստիկական գիտելիքների ձևավորմանը:

Կրթական դասընթացի հիմնական խնդիրն է ուսանողներին ծանոթացնել նախ կրիմինալիստիկայի մեթոդիկային, այնուհետև կոնկրետ պետական ծառայության դեմ ուղղված կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության մեթոդիկայի հետ:

2. Կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները պետք է.

- 1. Իմանան՝ պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:
- 2. Կարողանան՝ իրականացնել պետական ծառայության դեմ ուղղված կոռուպցիոն հանցագործությունների քննություն:
- 3. Ունակ լինեն՝ հսկողություն իրականացնել իրականացնել պետական ծառայության դեմ ուղղված կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության նկատմամբ:

2.3. Դասընթացի աշխատատրության բաշխումն ըստ ուսումնական աշխատանքի տեսակների (ակադեմիական ժամերով)

Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	Ամբողջը, ակ. ժամ.	Բաշխում ըստ կիսամյակների					
		1 Կիս.	2 Կիս.	3 Կիս.	4 կիս.	5 Կիս.	6 Կիս.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Ըստ կիսամյակի ընդհանուր դասընթացի ուսուցման ծանրաբեռնվածությունը	144			144			
2. Լսարանային պարապմունքներ:	32			32			
3. Դասախոսություններ	16			16			
4. Գործնական պարապմունք	16			16			
13. Ինքնուրույն աշխատանք	58			58			
Եզրափակիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	Քննություն		Քննություն				

2.4. Դասընթացի թեմատիկ պլան

Դասընթացի բաժինները և թեմաները	Ընդհանուր (ալ. ժամ)	Դասախոսություններ (ալ. ժամ)	Մեմինար (ալ. ժամ)	Գործն. պարապմունք (ալ. ժամ)
Բաժին 1. Պետական ծառայության դեմ ուղղված պաշտոնական հանցագործությունների առանձին տեսակների քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները				
Թեմա 1.1. Պաշտոնական լիազորությունները չարաշահելու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:	24	2	4	8
Թեմա 1.2. Պաշտոնական լիազորություններն անցնելու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:			2	8
Թեմա 1.3. Կաշառք ստանալու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:			2	8
Թեմա 1.4. Կաշառք տալու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:	12	2	2	8
Թեմա 1.5. Կաշառքի միջնորդության վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:	12	2	2	8
Թեմա 1.6. Պաշտոնական կեղծիքի վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:	12	2	2	8
Թեմա 1.7. Պաշտոնական անփութության վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:	12	2	2	7
Ընդամենը	144	16	16	58

Դասընթացի բաժինները և թեմաները

Մոդուլ 1

Բաժին 1. Պետական ծառայության դեմ ուղղված պաշտոնեական հանցագործությունների առանձին տեսակների քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները

- Թեմա 1.1. Պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելու վերաբերյալ գործերի քննության
- Թեմա 1.2. Պաշտոնեական լիազորություններն անցնելու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:
- Թեմա 1.3. Կաշառք ստանալու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:
- Թեմա 1.4. Կաշառք տալու վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:
- Թեմա 1.5. Կաշառքի միջնորդության վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:
- Թեմա 1.6. Պաշտոնեական կեղծիքի վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:
- Թեմա 1.7. Պաշտոնեական անփութության վերաբերյալ գործերի քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները:

Խմբային քննարկում. Նպատակը. մտքերի փոխանակում կոնկրետ առաջադրված իրավական հարցերի և խնդիրների վերաբերյալ: Գնահատման չափանիշները. Տեսական պատրաստվածություն, հղումներ հեղինակներին, սեփական կարծիքի հիմնավոր և տրամաբանական փաստարկվածություն, ակադեմիական ակտիվություն, բարեկիրթ վերաբերմունք խմբի անդամների հետ:

Ելույթներ քստ թեմայի. Նպատակը: թեմայի կամ հարցի խորացված ուսումնասիրում. Գնահատման չափանիշ: պլանի առկայություն, օգտագործված գրականության ցանկ, հղումների ճշգրտությունը, պատճառաբանվածություն.

Թեստավորում. Նպատակը: ստուգել ուսանողների գիտելիքները:

Վերջնական քննություն. Նպատակը: ստուգել և գնահատել ուսանողների գիտելիքները:

Գրականության ցանկ (պարտադիր և լրացուցիչ)

Պարտադիր գրականություն

1. Ենգիբարյան Վ.Գ. Հանցագործությունների քննության մեթոդիկա: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2014:
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք: Հատուկ մաս: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
3. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք: Ընդհանուր մաս: Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2012:
4. Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով որոշումների ժողովածու: Եր., 2009: Հ. 1:
5. Алтухов С.А. Криминологическая характеристика и профилактика преступлений, совершаемых сотрудниками милиции. Автореф. дис... канд. юрид. наук. Ростов н/Д, 2000.
6. Борков В.Н. Получение взятки: вопросы квалификации: Диссерт... канд. юрид. наук. Омск, 2002.
7. Бриллиантов А.В. К вопросу о понятии должностного лица // Российский следователь, 2001, № 6.
8. Вейберт С.И. Взятничество: проблемы квалификации и назначения наказания: Автореф. дис... канд. юрид. наук. Челябинск, 2007.
9. Волженкин Б.В. Квалификация посредничества во взяточничестве // Правоведение, 1979, № 4.

Լրացուցիչ գրականություն

10. Гаухман Л.Д. Законодательное обеспечение борьбы с коррупцией // Журнал российского права, 2000, № 12.
11. Гончарова Г. К вопросу о значении понятия существенного вреда по делам о преступлениях против интересов службы // Законность и правопорядок, № 3(19), 2011.
12. Горелик А.С. Конкуренция уголовно-правовых норм. Красноярск, 1998.
13. Грошев А.В. Функции правосознания в механизме уголовно-правового регулирования: Автореф. дис... д-ра юрид. наук. Екатеринбург, 1997.
14. Доиджашвили Д. Объективная сторона превышения

власти или служебных полномочий // Советская юстиция,

1989, № 22.

15.Дорохов В.Я. Понятие документа в советском праве//Правоведение, 1982, № 2.

16.Егорова Н.А., Икрянникова А.С. Уголовная ответственность за посредничество во взяточничестве // Вестник Волгоградской академии МВД России, 2011, № 4(19).

Պրակտիկ բլոկ

Մեմինար և պրակտիկ պարապմունքների պլան:

Պարապմունքի տեսակ – տրամաբանական հարցերի և խնդիրների լուծում:

Ստուգման ձևը: բանավոր հարցում:

Մեթոդական բլոկ

Ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդական ապահովումը:

Ուսուցման մեթոդները դրանք դասախոսի և ուսանողների համատեղ գործունեության միջոցներ են ուղղված կրթական նպատակների ձեռքբերմանը:

Ուսուցման մեթոդներն իրենց մեջ ներառում են դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներ:

Դասավանդման մեթոդներն այն մեթոդներն են, որոնց օգնությամբ հաղորդվում են գիտելիքներ, ձևավորվում են կարողություններ և հմտություններ:

Ուսումնառության մեթոդների օգնությամբ ուսումնառողները ձեռք են բերվում անհրաժեշտ գիտելիքներ, ձևավորվում են կարողություններ և հմտություններ:

Գնահատման մեթոդները միտված են արժանահավատ կերպով ուսանողների կողմից կրթական վերջնարդյունքների ձեռքբերման չափմանը:

Այս մեթոդները փոխկապված են և շատ դեպքերում դասավանդման մեթոդը կարող է հանդես գալ որպես ուսումնառության մեթոդ կամ նաև գնահատման մեթոդ:

Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները պետք է.

* լավագույնս նպաստեն կրթական վերջնարդյունքների ձևակերպված

գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերմանը ուսանողների կողմից,

* կիրառվեն ուսանողների գիտելիքների և ընդունակությունների տարբեր մակարդակներում,

* լինեն բազմատեսակ,

* խրախուսեն ուսանողների ակտիվությունը լսարանում, ինքնուրույնությունը և

տրամադրեն խմբային աշխատանքի հնարավորություններ, ըստ

անհրաժեշտության,

* համապատասխանեն ուսուցման նպատակներին,

* ավելի արդյունավետ բացահայտեն նյութի բովանդակությունը,

* ուսանողների և դասախոսների հաղորդակցման, փոխհարաբերությունների

ոճերը լինեն արդյունավետ,

* համապատասխանեն նյութատեխնիկական բազայի հնարավորություններին,

դասախոսների մասնագիտական կարողություններին և թեմային հատկացված

ժամաքանակին:

Ժամանակակից դիդակտիկայում գոյություն ունեն մեթոդների տարբեր դասակարգումներ:

Վերջին ժամանակներում դասավանդման կարևոր պահանջներից է ուսանողների ակտիվութ

ան ու մասնակցության ապահովումը ուսուցման գործընթացում: